

י"ג סיון ה'תשע"ט 5.6.20

מגזין מס' 579

ערב שבת פרשת בהעלותך

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

החייב כספניא

מעיקרי העבודה - תיקון הקשר עם ההורים

כל זמן שרובצת על האדם עונת "אבות יאכלו בוסר ושיני בנים תכהינה", זו המעכירה את חייו הפנימיים בסכסוכי נפש וויכוחים מרים...

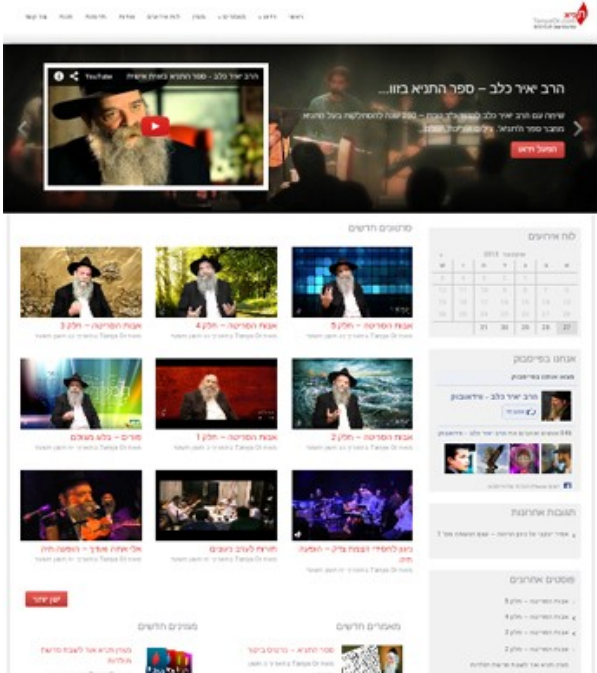
הרי חירותו, שקיימת היא תמיד בשלימותה ובטהרתה, ממתינה היא לו... עד שיהיין להתמודד ולגבור על ההתניות המקולקלות שנצרכו בנפשו משחר ימיו בבית הוריו.

ודוקא בזה מתקיימת מצוות 'כיבוד הורים' בשלימותה. כי כשזוכה האדם להכיר באותן חולשות ש'ירש', וגם מתעסק הוא בתיקון בפועל - הרי גואל הוא בזה את הוריו (את חיות עניינם, הויתם הנוכחת תמיד בקרבו) מיסוריהם...

זהו "והשיב לב אבות על בנים, ולב בנים על אבותם". וכרוח פירוש רש"י בענין כיבוד הורים, אשר גם הבן וגם אביו ואמו חייבים הם, בשווה ממש, בכבוד הבורא.

לוח שיסורים

שימו לב: בימי חמישי בשעה 20:30 מתקיים שיעור דיגיטלי בשידור חי בדף הפייסבוק של עמותת תניא. לאחר השידור החי השיעור מועלה ליוטיוב ולאתרנו: www.tanyaor.com

התחדשנו!

בוטאו לבקר
באתר המשודרג

www.tanyaor.com

"הכול או לא-כלום"

היצר הרע, שהוא "אומן במלאכתו", מצליח מאוד הודות לסיסמה של "הכול או לא כלום". למשל: "אי אפשר להיות חצי חצי; או שאתה דתי עד הסוף, או שאתה נשאר כמו שאתה".

מאבנים קטנות נבנה בסוף בניין גדול

היהדות יש בה ניגודיות מסויימת: מצד אחד היא תובעת הכול ושוללת בתכלית כל פשרה וכל ויתור בעקרונותיה, ומצד שני, דרישותיה הן כה קשות, עד שהמציאות היא, שרוב רובם של בני האדם אינם מצליחים לעמוד בהן, ואיש מהם אינו יכול לטעון לשלימות בקיום התורה והמצוות.

המציאות היא, ש"אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא". לכל יהודי, גם המדקדק ביותר במצוות, יש מה לתקן ועל מה להתחרט. היהדות חובקת את כל חייו של האדם, את כל מעשיו, דיבוריו ומחשבותיו, עד הרגשות הפנימיים הכמוסים ביותר, ורק בודדים מצליחים להגיע לאידיאל זה בצורתו השלימה.

על רקע זה אפשר להבין עד כמה חסרת טעם היא הסיסמה: "הכול או לא כלום". זו סיסמה שפשוט אינה מציאותית. אין 'הכול' ואין 'לא כלום'. אין אדם שהגיע לשיא השלימות, ואין אדם שהוא בבחינת 'לא כלום'. כל יהודי, ירצה או לא ירצה, מקיים מצוות, והשאלה היא רק כמה ואיך.

מכירים במגבלות

אך היצר הרע, שהוא "אומן במלאכתו", מצליח מאוד הודות לסיסמה זו של "הכול או לא כלום". לאחד יאמר: "אי אפשר להיות חצי חצי; או שאתה נהיה דתי עד הסוף, או שאתה נשאר כמו שאתה". לשני יאמר: "אתה

רוצה להתחיל לחיות כמו יהודי? בסדר! אז עד הסוף! תעזוב הכול ותשב כל היום בבית הכנסת". הוא עוטה על עצמו 'איצטלה של משי' ומושך לקיצוניות, מתוך כוונה להביא את האדם לידי משבר ולנפילה מוחלטת. צריך תמיד לזכור את שני הקצוות שצויינו לעיל – מצד אחד היהדות לעולם אינה מרוצה ותובעת תמיד עוד ועוד; ומצד שני היא יודעת להעריך כל מעשה טוב, כל דיבור טוב, אפילו כל מחשבה טובה. אם אינך יכול (או שנדמה לך שאינך יכול) להתפלל את כל התפילה – לפחות הנח תפילין וקרא את פרשיות 'שמע ישראל'. אינך מוכנה בשלב זה להתחיל לשמור שבת כהלכתה – לפחות הדליקי נרות והביאי לביתך מעט מאווירת השבת. זה לא נותן 'הכשר' לאי שמירת השבת, אך כלום מוטב להתנתק לגמרי!?

היהדות מוכנה להכיר בחוסר השלימות שלנו ולקבל כל מעשה טוב בפני עצמו. זאת, כל עוד אין הופכים את המגרעות לאידיאל. כל עוד מכיר האדם בעובדה שהמגבלות הן שלו ואינו מנסה ליצור דת חדשה שתתאים לצרכיו – יש לכל מצוה ולכל מעשה טוב ערך רב ועצום. אין כוחו של מעשה טוב אחד נגרע בשל העובדה שמעשה טוב אחר לא נעשה עדיין. כל דבר עומד בזכות עצמו.

מעשה אחד קובע

בימים אלה צריך כל יהודי לעשות את חשבון נפשו

נתונים על כפות מאזניים, כאשר הכפות שקולות. מעשה טוב אחד, דיבור טוב אחד, מחשבה טובה אחת – יש בכוחם להכריע לכף זכות ולהביא "תשועה והצלה" לו ולעולם כולו.

הקב"ה נתן לנו את התשובה, הפותחת דף חדש ומאפשרת תמיד להתחיל מהתחלה. הוא גם נותן סיוע רב מלמעלה לכל אדם מישראל. צריך רק לעלות על הדרך...

(מעובד מתוך אתר צעירי אגודת חב"ד chabad.org.il)

ולראות מה בכוחו לתקן ולשפר. ברור שהטוב ביותר הוא להתהפך מן הקצה אל הקצה ולהגיע לשלימות בקיום התורה ומצוותיה. אך אין להמעיט מערכן של החלטות 'קטנות', חלקיות. עוד מצוה, עוד שעה ללימוד תורה, עוד פעולה לחינוך הילדים. כל אלה הם דברים שערכם לא יסולא בפז. מאבנים קטנות אלה נבנה בסופו של דבר בניין גדול ומפואר!

מורנו הרמב"ם מציב לפנינו כלל גדול: אדם צריך תמיד לראות את עצמו ואת העולם כולו כאילו הם

במקום שאין איש – השתדל להיות איש

אמר פעם המשפיע הדגול ר' מאיר בליזינסקי: בעולם הזה אין מצב של 'באמצע'. בכל דבר ודבר, ובפרט בענייני קדושה, אי אפשר להיות 'ניטרלי' – או שאתה 'משפיע' או שאתה 'מושפע'... השתדל להיות 'משפיע'!

הסיפור השבועי

הלוואה חלומית

אסף מלוא חופניים קדושה ויראה, ונפשו התבשמה מדברי התורה ומאורחותיו הטהורים של ה'סבא'.

רק כשכבר היה בדרכו לשוב לוורקה קלט פתאום כי לא מילא את המטרה שלשמה בא. הוא סב על עקבותיו, והתייצב שוב מול רבו. "מדוע חזרת?", תהה הרבי.

ר' חיים השפיל את מבטו. בנימת התנצלות שח לפני הרבי את מצוקתו. "ומה בעניין עסק ייצור הנרות?" שאל הרבי, "האין בו לספק לך רווחה כלכלית?".

ר' חיים נאנת. "הסוחרים מעריכים מאוד את תוצרתך", אמר, "אולם בתנאים הנוכחיים ההספק שלי דל וממילא גם הרווח קטן".

"אולי תשיג הלוואה, שתאפשר לך להשקיע בבית מלאכה גדול יותר?", הציע הרבי.

"מי ייתן לי הלוואה?", השיב ר' חיים בחיוך מריר. "אצלנו לוקחים הלוואות בריבית מהפריץ, ראש העיר, אולם הלה ודאי ישלחני מעל פניו בבושת פנים".

"לך אליו!", הפתיע הרבי את החסיד, "ובקש ממנו שילוה לך שלוש מאות רובלים. הוא יענה לך!".

ר' חיים לא היה זקוק ליותר מכך. בלב קל מיהר לשוב לוורקה, ופנה היישר אל ביתו של הפריץ.

"שלוש מאות רובל?", תמה הפריץ, "לשם מה זקוק אתה לסכום כזה?".

ר' חיים פירט בהתלהבות את תכניותיו להרחבת העסק. "אייצר כמות גדולה של נרות, ואמכור אותם בסיטונאות". "נשמע משכנע", הנהן הפריץ, "מה העירבון שתיתן לי?".

ר' חיים השיב מייד: "אמשכן את ביתי!". הפריץ ביקש שהות להרהר בבקשה. באותו יום פגש אחד מפרנסי הקהילה היהודית, ושאל אותו על מצבו הכלכלי של ר' חיים. הלה הניח שר' חיים ביקש הקלה

שם משפחתו של ר' חיים לִיכְטְצִיָּהַר, חסיד תם וירא שמים מהעיר וורקה שבפולין, העיד על עיסוקו – יצרן נרות. באותן שנים טרם הומצאה הנורה החשמלית, ובבית המלאכה הקטן שלו עמל ר' חיים על ייצור נרות שעווה פשוטים שסיפקו אור צנוע בסביבתם.

בגו כפוף היה ר' חיים רוכן על חומרי הגלם, ומוציא מתחת ידיו עוד נר ועוד נר, שנמכרו בפרוטות עלובות ובקושי סיפקו לחם דל למשפחתו הברוכה. ואולם בשעה שידי עסקו בעבודה היה ראשו נתון במחוזות אחרים. הוא הגה בסוגיה שלמד אמש, בתום יום עבודה מפרך, או הרהר בענייני עבודת הבורא.

מפלט מעסקי החולין מצא ר' חיים בחצר ה'סבא' מרדזימין, רבי יעקב אריה גוטרמן. שם קרנה דמותו של ר' חיים, בסופגו קדושה והתרוממות הנפש עד לביקורו

הבא. אם בביתו לא היתה דעתו נתונה יתר על המידה לעניינים גשמיים, על אחת כמה וכמה בשהייתו בחצר הקודש ברדזימין. שם נשמתו היתה פושטת לגמרי את הבלי העולם ומתעלה לשמי רום.

שנים חלפו. ר' חיים התפרנס בדוחק, אך שמח בחלקו. ילדיו בגרו והגיעו לפרקם. עכשיו מצוקת הממון הקבועה נהפכה לאבן הרובצת עליו. הוא הביט בעצב בילדיו המתבגרים, והצעות שידוכים אין, בשל עונו הרב.

רעייתו פנתה אל בעלה בזעקה: "מדוע אינך פונה אל רבנו שיברכנו? המוני יהודים נוסעים לרדזימין ורואים ישועות. בקש גם אתה!".

הודה ר' חיים כי הצדק עם רעייתו, ארז צרור קטן ויצא לדרך. ככל שהתקרב לרדזימין, כך גברה השתוקקותו לחזות בפני הצדיק. רגליו קלו ונפשו התרוננה. אך דרכו רגליו בחצר הקודש, שכח לגמרי את סיבת בואו. הוא

שלפני שנים רבות יהודי אחד הפקיד בידי שלוש מאות רובלים, אך נפטר ואיש לא בא לדרוש את כספו. הזקן הזהירני שאם לא אציית לדבריו – איענש קשות!". ר' חיים הודה לו על נכונותו להעניק לו את ההלוואה. הפריץ מנה לידיו של ר' חיים שלוש מאות רובלים, וזה מילא שטר חוב ובו התחייבותו להשיב את ההלוואה כאשר המלווה ידרוש זאת. עברו כמה ימים. הפריץ חפץ לעשן, וברגע של היסח הדעת נטל דף שהיה מונח על שולחנו, גלגל לתוכו טבק, ושאף להנאתו מן העשן. רק כשסיים לעשן את הסיגריה גילה שדף הנייר לא היה אלא שטר ההלוואה של ר' חיים! "יהי לו הכסף למתנה", אמר בלב. ור' חיים, בהלוואה שקיבל פתח בית מלאכה גדול, החל להתפרנס בכבוד, והשיא את ילדיו ברוחב לב.

(על-פי 'הסבא קדישא מראדזימין')

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

במיסים, וברצותו לעזור לו אמר שהוא עני מרוד, המתקשה להביא לחם לפיות ילדיו.

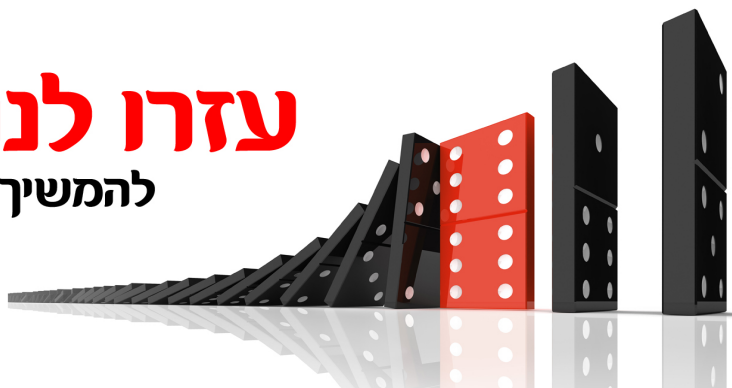
בשובו של ר' חיים אל הפריץ זכה למטר גידופים ועלבונות. "איך אתה מעז להעמיד פנים של לווה הגון, בשעה שעני ואביון אתה?! הסתלק מכאן!".

ר' חיים יצא מביתו בלב כבד. רגליו נשאוהו מאליהן לרדזימין. "הלוא אמרתי לך שהוא ילווה לך!", אמר לו הרבי בנימת תרעומת. "אמרתי וכך יהיה! רק אני מזהירך שלא תשיב לפריץ את הכסף אלא כנגד שטר החוב!".

הנהן ר' חיים ושב לוורקה. אך דרכו רגליו על מפתן ביתו, וכבר בא שליח מאת הפריץ והזמינו לבוא אליו מייד.

"הו! סוף סוף באת!", קידמו הפריץ בחביבות, שלא היה בה שמץ מהתנהגותו הקודמת. "אמור לי, בבקשה", הוסיף, "מיהו היהודי הזקן שטורד את שנתי לילה אחר לילה, ומצוה עליי להלוות לך את הכסף? הוא מזכיר לי

עזרו לנו, להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

"זאת התורה אדם" (במדבר יט' ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת בהעלותך

הדלקת מנורת הזהב שבהיכל

ה' מצוה את משה לומר לאהרן כי מעתה עליו להדליק מדי יום את מנורת הזהב העומדת בהיכל המשכן. המנורה עשויה כולה זהב טהור, מקשה אחת (גוש זהב אחד ללא חלקים מולחמים). למנורה שבעה קנים, שישה מהם יוצאים באלכסון מגוף שדרת המנורה אל שני צידיה ובראשיהם הנרות. על אהרן להדליק את ששת הנרות הפונים אל עבר הנר האמצעי שבראש הקנה העולה (אנכית) מגוף שדרת המנורה. הקב"ה פונה אל אהרן בלשון "בהעלותך את הנרות", ללמדו כי עליו להמתין עד שידלק הפתיל כהלכה והשלהבת תהיה עולה מאליה.

קדושת הלויים כתחליף לקדושת הבכורים

הכשרת הלויים לעבודת המשכן כרוכה בהכנה ראויה: טיהורם על ידי הזאת מי חטאת, גילוח כל שיערם בתער, בגדיהם טעונים כיבוס ועליהם לטבול. קרבנם פר לעולה ומנחתו סולת בלולה בשמן, ופר נוסף לחטאת. הלויים מחליפים את בכורי ישראל בעבודת הקודש ועל כן על ישראל לסמוך ידיהם עליהם, ולבסוף יניפם אהרן (על דרך תנופת קרבנות ומנחות). לאחר מכן יסמכו הלויים את ידיהם על הפרים קודם הקרבתם, ואזי הקרבתם היא החותמת הכשרתם להיבדל מכלל ישראל להתקדש לעבודת המשכן (מגיל 25 עד גיל 50).

התורה מזכירה כי קדושת הלויים באה תחת קדושת בכורי ישראל (שהוקדשו לעבודת הקודש משעה שהצילם ה' במכת בכורות מצרים) ועבודתם תכפר על בני ישראל שנכשלו בעוון העגל.

קרבן פסח, במדבר ולדורות

שבועיים לאחר הקמת המשכן, במלאת שנה לצאת בני ישראל ממצרים, מצוה הקב"ה את העם על ידי משה להקריב שוב את קרבן הפסח - זכר ליציאת מצרים. עליהם לקיים את הפסח על כל הלכותיו, כולל אכילת מצות וביעור חמץ (למעשה, זו הפעם היחידה בארבעים שנות שהותם במדבר שבני ישראל מקיימים את מצות הפסח).

פסח שני - מועד נוסף להקרבת הפסח

מספר אנשים שהיו טמאים (טמאי מת, ובשל כך נבצר מהם להשתתף בהקרבת הפסח עם כלל ישראל) מתייצבים לפני משה ואהרן ובפיהם הטענה כי מופלים הם לרעה: "למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו בתוך בני ישראל".

משה מבקשם להמתין עד אשר ישמע את דבר ה' בעיניכם. ואכן ה' נעתר לתלונתם וקובע בעבורם "פסח שני", ביום הארבעה עשר בחודש אייר, כמועד נוסף להקרבת הפסח. מעתה (רק) מי שנבצרה ממנו ההקרבה בפסח הראשון (עקב טומאתו או בשל היותו באותה שעה מחוץ לאזור המקדש), ניתנת לו בזה הזדמנות שנייה להקריב קרבנו בפסח שני. דיני פסח שני כדיני הפסח הראשון אלא שאין צורך לבער בפסח שני את החמץ מן הבית. בהזדמנות זו מזהיר ה' כי המבטל (שלא מאונס) את מצות הקרבת הפסח במועדו דינו "כרת".

מסעות בני ישראל וחנייתם על פי הענן

למן השראת השכינה במשכן ביום הקמתו, עומד מעליו

התורה, חטא העגל וכפרתו, הקמת המשכן, קיום מצות הפסח במדבר ואף פסח שני. עתה בכ' באייר, בשנה השנייה לצאתם ממצרים, מתרחש בפעם הראשונה סימן היציאה למסע – התעלות הענן מעל המשכן. בני ישראל יוצאים מהר סיני למסע שמסתיים (גם הוא על פי מנוחת הענן האלוקי על המשכן) במדבר פארן.

התורה מתארת את סדר התנהלות המחנות במסע ובחניה על פי ציווי ה', וכן את מלאכת פירוק המשכן, נשיאתו והרכבתו מחדש על ידי משפחות גרשון, קהת, ומררי בני שבט לוי:

(1) סימני היציאה למסע – התרוממות הענן מעל המשכן ותקיעת החצוצרות.

(2) ראשונים יוצאים בני שבט יהודה והשבטים החונים איתם ישכרו זבולון – דגל מחנה יהודה.

(3) באותה עת נכנסים למשכן אהרן ובניו הכהנים, מכסים את כלי המשכן הקדושים ומכינים אותם למסע.

(4) בני משפחות גרשון ומררי הלויים, מפרקים את המשכן ומעמיסים אותו על העגלות. כל משפחה נושאת את חלקי המשכן המוטלים עליה (כמפורט בפרשות במדבר ונשא).

(5) דגל מחנה ראובן הכולל גם את השבטים שמעון וגד, יוצא בעקבות מחנה יהודה.

(6) בני משפחת קהת הלויים, הממונים על משא כלי הקודש (כשהם מכוסים), נוטלים את המזבח, המנורה, השולחן וארון העדות, מעמיסים אותם על כתפיהם ויוצאים למסע.

(7) עתה יוצא דגל מחנה אפרים הכולל גם את השבטים מנשה ובנימין.

(8) לבסוף, מאסף לכל המחנות, נוסע מחנה בני דן הכולל גם את השבטים אשר ונפתלי.

וכך הוא סדר חניית בני ישראל, גם הוא, כאמור, על פי

בקביעות עמוד הענן, ולעת ערב בוער הענן האלוקי ומאיר את סביבת מחנה ישראל. מעתה, כאשר יתעלה עמוד הענן מעל המשכן, אות הוא לבני ישראל כי הגיע העת לצאת למסע. לאחר התארגנות העם, יריעו החצוצרות ומשה יכריז: "קומה ה' ויפוצו אויביך וינוסו משנאיך מפניך". אזי יתחיל הענן לשוט ובעקבותיו יצאו בסדר מסודר אל הדרך מחנה יהודה ואחריו יתר מחנות ישראל.

גם החנייה תיקבע על פי הענן, בעמידתו שוב יריעו החצוצרות ומשה יכריז: "שובה ה' רבבות אלפי ישראל".

במסעותיהם במדבר, פעמים יחנו ישראל חניות קצרות למשך יום או ימים ספורים, ופעמים תתארך חנייתם אף למשך שנים.

חצוצרות הכסף וסדרי תקיעתן

אודות החצוצרות האמורות, מספרת התורה: ה' מצוה את משה להכין שתי חצוצרות עשויות מקשת כסף אחת, בהן יתקעו כל אימת שיתעורר הצורך לאסוף את העם ואת הנשיאים או כדי לידע את העם קודם יציאה למסע או חנייה. כן יתקעו בחצוצרות בימי שמחת חג ומועד, בשעת הקרבת העולות והשלמים וביציאה למלחמה ומאבק – להזכירם לפני ה' להושיעם מכל אויביהם במדבר ובכבוש הארץ.

התוקעים בחצוצרות הם הכהנים, וכך הם סדרי תקיעתם:

תקיעה בשתי החצוצרות – סימן להקהלת כל ישראל.

תקיעה בחצוצרה אחת – קריאה לנשיאי העדה בלבד.

תקיעה ותרועה ותקיעה בשתי החצוצרות – סימן יציאה למסע.

מדבר סיני למדבר פארן

כזכור, בראש חודש סיון, כחודש וחצי לאחר צאתם ממצרים, מגיעים בני ישראל למדבר סיני. ומאז עברה כמעט שנה עמוסה באירועים: מעמד הר סיני וקבלת

סימן הענן: תחילה מקדימים ובאים בני גרשון ומררי,

שכזכור יצאו לפני בני קהת, ומקימים את המשכן.

אחריהם מגיעים בני קהת ומכניסים ללא שיהוי את הכלים (המכוסים) לתוך הקודש.

יתרו חותן משה

ערב הנסיעה מהר סיני, פונה משה אל חותנו (שהגיע נרעש אל ישראל המדברה, בשומעו אודות הניסים והנפלאות שעשה ה' עם בני ישראל), ומבקשו להצטרף אליהם בדרכם במדבר אל ארץ ישראל. יתרו משיב בשלילה ומודיעו כי הוא חוזר למדין. משה מפציר בו להצטרף אליהם ומבטיחו טובות, אך ללא הועיל.

סדר מופתי ושמירה אלוקית

התורה שבה אל סיפור המסע מהר סיני. אף שמדובר ב"דרך שלושת ימים", עושים אותה ישראל במהלך יום אחד. לפני העם נוסע ארון ברית ה' ובו שברי לוחות הברית הראשונים. בהקדימו את בני ישראל, 'מחפש' הארון אחר מקום מתאים לחניה, ומכינו ומכשירו לקראת בואם. גם הענן נוסע עימם, מגונן עליהם מכל עבר ומיישר את דרכם לפניהם.

כאמור, קודם נסיעת הארון ויציאתם למסע מכריז משה: "קומה ה' ויפוצו אויביך וינוסו משנאיך מפניך", וקודם חניית הארון ובני ישראל מכריז הוא: "שובה ה' רבבות אלפי ישראל".

המתאוננים בתבערה

התורה מספרת אודות אנשים קצרי רוח מתוך העם הקובלים ומתלוננים על קשיי טורח הדרך, מטיחים הם האשמות שאין בהם ממש כנגד משה וה'. אספסוף זה משמיע דברי הקנטה על מנת להצדיק נטייתם לסור מעל דרך ה'. דבריהם מכעיסים את ה' ואש של מעלה בוערת ומכלה בהם. העם זועק אל משה בתחינה, ומשה, שאהבת ישראל בוערת בקרבו, מתפלל לה' והאש שוקעת. על שם

המאורע נקרא המקום 'תבערה'.

התאוה לבשר ואחריתה

ושוב מחפשים הערב-רב תירוצים ותואנות כדי להתלונן. אספסוף זה שהצטרף לבני ישראל ביציאת מצרים (הם ה'ערב רב' שנוטים תמיד להתאסף סביב 'החזק התורן', כל עוד משחקת לו השעה), אינם מסתפקים במן הפלאי, הוא ה'לחם מן השמים' היורד אל העם מדי יום לפרנסו, ומזכירים בערגה את הדגה, הקישואים, האבטיחים, החציר, הבצלים והשומים שהיו מנת חלקם במצרים. בשר הם רוצים (והרי בידי ישראל עדרי בהמות שניתן לשחוט מהם ולאכול, אלא שהאספסוף אינו מחפש אלא תואנה להתאונן ולהסית את שאר העם).

משה, השומע את בכי העם וחש את כעס ה', פונה אל ה' בטענה: "למה הרעות לעבדך... לשום את כל משא העם הזה עלי. האנוכי הריתי את כל העם הזה, אם אנוכי ילידתיהו...מאין לי בשר לתת לכל העם הזה...?! לא אוכל לבדי לשאת את כל העם הזה...!"

לנוכח מצוקת משה מצוהו ה' לאסוף שבעים מזקני העם לפני אוהל מועד לעיני כל ישראל. לשם אבוא, אומר הקב"ה, ואאציל מן הרוח אשר עליך על שבעים הזקנים. מעתה יהיו הם לצידך ויסייעו במשא טורח העם. ובאשר לתלונות העם, אומר ה' למשה, הכן את העם וקדשם. ממחר אאכילם במשך חודש בשר לרוב, עד אשר יהיה להם לזרא.

ביודעו כי כלתה הרעה אל החוטאים וכי ימותו בחטאם, מקשה משה כלפי שמים: מדוע יש להאכילם בשר אם ממילא נגזר דינם למיתה?! על כך מודיעו ה' כי החוטאים יבואו על ענשם, אך גם בקשתם תתמלא על מנת שייראה לעין כל כי לא קצרה יד ה' מלתת להם מבוקשם.

משה אוסף את שבעים הזקנים לעיני כל ישראל כדבר

מאד מכל האדם אשר על פני האדמה!!!

ה' כועס על דברי מרים ותגובתו אינה מאחרת לבוא. משה, אהרן ומרים נקראים לצאת ולהתייצב לפני אוהל מועד. בבואם יורד מן השמיים עמוד ענן וחוצץ ומפריד בינם לבין משה. ה' נוזף במרים ובאהרן ומשמיע באוזניהם שבחים בלתי רגילים אודות גדולת אחיהם: "...בכל ביתי נאמן הוא", "פה אל פה אדבר עמו... ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה!?"

בכעסו מסלק ה' את עמוד הענן האלוקי מעל המשכן, והנה מגלה מרים כי לקתה בידה בצרעת - עונשו של החוטא בחטא לשון הרע.

נרעש פונה אהרן בתחינה אל משה ומבקשו כי יתפלל בעבור אחותם. משה נושא תפילה באמרו: "א-ל נא רפא נא לה". ה' נענה לתפילת משה באומרו: "ואביה ירוק ירק בפניה, הלא תכלם שבעת ימים?... תיסגר שבעת ימים מחוץ למחנה ואחר תיאסף". כלומר, עונשה של הבת שהכעיסה את אביה להיות מבווישת ונכלמת משך שבעה ימים, ואם כן, מרים שהכעיסה את הקב"ה - עליה להיות בהסגר שבעת ימים.

העם ממתין ב'חצרות' עד תום ימי הסגר מרים. לאחר מכן יוצאים בני ישראל מן המקום להמשך מסעם במדבר פארן.

ה'. והנה, לפתע, נחה רוח הנבואה על שניים מהם, אלדד ומידד, והם מתנבאים בתוך המחנה. יהושע בן נון (משרתו הנאמן של משה) מקנא לרבו ומבקש להוקיעם כמורדים ולכולאם, אך משה מרגיעו ומשבחם על מעלתם שזכו לה ואף מוסיף ומייחל שכל בני ישראל יזכו לנבואה.

בינתיים, כהבטחת ה', מציף גל אדיר של עופות ממין שלו את המחנה. הללו מגיעים גלים גלים מכיוון הים, מרחפים בגובה חזה האנשים. בני ישראל נוטלים מהם כרצונם ללא מאמץ ואוכלים כמויות בשר לשובע.

אלא שעד מהירה מגיעה העת גם להיפרע מהם: "הבשר עודנו בין שיניהם, טרם יכרת, ואף ה' חרה בעם. ויך ה' בעם מכה קשה מאוד"... והנותרים מן המכה קוברים את אחיהם. על שם המאורע נקרא המקום 'קברות התאוה'.

בני ישראל ממשיכים במסעם וחונים במקום ושמו 'חצרות', אף הוא במדבר פארן.

חטא מרים ועונש הצרעת

מפאת קדושתו פורש משה מאשתו ציפורה. הדבר אינו מוצא חן בעיני מרים, והיא מדברת בו סרה בפני אחיהם אהרן. הרי גם אנחנו קדושים, אומרת היא לאהרן, ומדוע היה צריך משה לפרוש מאשתו?

משה שומע את הדברים ומקבלם בנחת רוח ובענווה. התורה משבחת אותו על כך במילים: "והאיש משה עניו

למעלה ממיליון צפיות ביוטיוב!

בקרו אותנו באתר ובפייסבוק

שיעורים מצולמים וניגונים

www.tanyaor.com

סדר התנ"ך

עזרה ראשונה לנפשו

רווחת הרוב מול טובת המיעוט

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

רק משום שיש מיעוט (מניקות) הסובל מהם. וכי לא היה הקב"ה יכול לגרום שרק המניקות לא יוכלו לטעום במן את הטעמים הללו, ואילו כל העם יוכלו ליהנות גם מטעמים של "בצלים ושומים"?

האמת היא שדבר זה עצמו מעיד על חסדו של הקב"ה ועל אהבתו לעמו. מכיון שמאכלים אלה "קשים למניקות", רצה הקב"ה למנוע מצב שהמניקות יראו שכל ישראל נהנים מהמאכלים הללו ויתאוו להם. לכן מנע את הטעמים הללו מכל העם. ועל כך התרעמו בני ישראל, שטובת המיעוט מכריעה את רווחתו של הרוב.

לדאוג ל'תינוק'

אך עדיין נשאלת השאלה, אם אין צדק בטענתם של בני ישראל – וכי טובת המיעוט עדיפה מטובת הרוב: התשובה רמוזה בשמו של בעל ההסבר – רבי שמעון. שיטתו היתה, שלפעמים יכול המיעוט להכריע את הרוב. כך אמר: "יכול אני לפטור את העולם כולו מן הדיו, מיום שנבראתי ועד עתה. ואלמלי אלעזר בני עמי, מיום שנברא העולם ועד עכשיו, ואלמלי יותם בן עוזיהו עמנו, מיום שנברא העולם ועד סופו". נמצא אפוא, שהמיעוט יכול להכריע את הרוב.

מכאן עלינו להפיק לקח עד כמה ראוי להשתדל בטובתו של כל יהודי, אפילו של יחיד. כדאי לסבול צער ולמסור את הנפש למען טובתו, הגשמית או הרוחנית, של כל 'תינוק' בישראל, ולדאוג שכל אחד ואחד יקבל חינוך יהודי על טהרת הקודש.

(מתוך גליון "שיחת השבוע",

מעובד על פי 'לקוטי שיחות' כרך ל"ג)

"זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חינם". בני ישראל, בהיותם במדבר, זכו למאכל אלוקי שאין דומה לו – המן. שלא כמזון אחר, לא היו צריכים לטרוח להשגתו. מדי בוקר ירד המן וסיפק מזון מופלא לכל העם. התורה מגדירה בפרשתנו את טעמו "לשד השמן". חז"ל מוסיפים ואומרים, שאדם היה טועם בו כל טעם שרצה. ובכל זאת קמו מבני ישראל והתלוננו על המן: "ועתה נפשנו יבשה, אין כול, בלתי אל המן עינינו". הם אף הפליגו בגעגועים לימי העבדות במצרים: "זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חינם. את הקישואים ואת האבטיחים ואת החציר ואת הבצלים ואת השומים". איך אפשר להבין טענה מוזרה זו?

משל למלך

רש"י מביא את דברי רבי שמעון, המסביר כי בני ישראל אכן יכלו לטעום במן את כל הטעמים שבעולם, חוץ מחמשת המינים הללו, "מפני שהם קשים למניקות. אומרים לאשה: אל תאכלי שום ובצל מפני התינוק".

בהמשך לזה מביאים חז"ל "משל למלך בשר ודם, שמסר בנו לפדגוג", והזהירו למנוע מבנו מאכלים רעים ומזיקים, אבל הבן היה מתרעם על אביו ואומר, שהוא ציווה עליו להימנע מהמאכלים הללו לא משום אהבתו לבנו, אלא מפני שאין רצונו שהבן יאכל כהוגן. כך בני ישראל, במקום להודות לקב"ה, שנטל מהמן טעמים שיכולים להזיק למניקות, התרעמו על כך והתאוננו על ה'.

דאגה למניקות

טענתם של בני ישראל היתה, שהקב"ה לא היה צריך למנוע מכל העם את טעמים של הבצלים והשומים וכו'

חסידות על הפרשה בהעלותך

"וביום שמחתכם... ותקעתם בחצוצרות" - באותה המידה, גם לאחר נצחון המלחמה על האדם להתחנן להקב"ה שיצליחו להיזהר שלא תזוח עליו דעתו (היא השאננות ותחושת "כחי ועוצם ידי") אלא יישאר בביטול ובהכנעה.

(מעובד מתוך לקוטי שיחות כרך יג עמ' 28)

ביטול עצמי בכל מצב

וכי תבואו מלחמה... והרעתם בחצוצרות...
וביום שמחתכם... ותקעתם בחצוצרות (י,ט-י)

"וכי תבואו מלחמה... והרעותם בחצוצרות" - כשאדם יוצא למלחמת היצר, עליו להתחנן להקב"ה בלב נשבר ונדכה שירחם עליו ויצליחו במלחמתו.

שבת שלום!!!

כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
ליקוט, רעיונות ועימוד: חי דמארי

להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	כניסת השבת	עיר (שעון קי"ז)
20:25	19:07	י-ם
20:27	19:22	ת"א
20:29	19:15	חיפה
20:25	19:12	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון